

Studies in Romeinen

Een nieuw Leven

Deel 7

Hans van de Lagemaat

Hoofdstuk 1

Inleiding

We hebben gezien dat Romeinen 6 en 7 één geheel vormen. Ze vormen een betoog waarin de vier vragen die Paulus stelt logisch op elkaar volgen. Het antwoord op elk van de vragen (Rom. 6:1, 15; 7:7, 13) is: 'volstrekt niet'. Ondenkbaar! En Paulus gaat er uitvoerig op in waarom hij elk van de vragen zo stellig en krachtig ontkent.

Romeinen 6 en 7 vormen als het ware een tussengedeelte. Paulus neemt het thema waar hij in Romeinen 5 mee was geëindigd weer op in Romeinen 8. Dit wordt des te meer duidelijk als we naar een paar woordjes kijken die Paulus in beide hoofdstukken gebruikt. Dat zijn de woordjes *katakrima* en *diakiooma*.

In Romeinen 5:16 komen we die woordjes als volgt tegen:

*'En het is met de gave niet zoals het was door de ene die zondigde. Want de veroordeling leidde ten gevolge van één overtreding wel tot **verdoemenis**, maar de genadegave bij vele overtredingen tot **rechtvaardiging**.'* (Rom. 5:16).

De ene overtreding van Adam leidt tot verdoemenis. De genadegave in Christus uit vele overtredingen tot rechtvaardiging. Verdoemenis en rechtvaardiging - *katakrima* en *dikaiooma* - staan dus tegenover elkaar.

Deze tegenstelling vinden we ook weer terug in vers 18.

*'Zoals dus door één overtreding de veroordeling gekomen is over alle mensen tot **verdoemenis**, zo komt ook door één **rechtvaardigheid** de genade over alle mensen tot rechtvaardiging van het leven.'* (Rom. 5:18).

‘Rechtvaardigheid’ en ‘rechtvaardiging’ zijn ook in het Grieks sterk aan elkaar verwant. In deze tekst hebben we *dikaiooma* en *dikaioosis*. In dit gedeelte staan tegenover elkaar:

- verdoemenis - rechtvaardiging (*dikaioosis*) van het leven
- één overtreding - één rechtvaardigheid (*dikaiooma*)

In Romeinen 5:12-21 zet Paulus zodoende voortdurend Adam en Christus tegenover elkaar.

‘In Adam’ betekent dat we delen in zijn overtreding en we onderworpen zijn aan de dood en de verdoemenis.

‘In Christus’ betekent dat we deel hebben aan Zijn rechtvaardigheid en dit leidt ons tot het leven en rechtvaardiging. Zijn rechtvaardigheid wordt de onze.

Als we deze tegenstellingen goed begrepen hebben, zien we onmiddellijk dat Paulus dit in Romeinen 8 weer oppakt.

*‘Dus is er nu geen **verdoemenis** voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest [...] opdat de **rechtvaardige eis** van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.’* (Rom. 8:1, 4).

Geen verdoemenis meer, geen *katakrima*, voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest. Waarom geen verdoemenis of veroordeling meer voor hen? Omdat de zonde veroordeeld¹ is in het vlees. (Rom. 8:3).

Hoe is de zonde veroordeeld in het vlees? God heeft Zijn Zoon gezonden in gelijkheid van het zondige vlees (Rom. 8:3). God heeft de zonde veroordeeld in Zijn Zoon.

---

¹ Het Griekse werkwoord is *katakrinoō*. Het woordje *katakrima* is hiervan afgeleid.

‘In Christus’ zijn betekent nu dat de rechtvaardigheid, *dikaiooma*, van de wet vervuld wordt in degenen die niet naar het vlees, maar naar de Geest wandelen.

Op deze manier volgt Romeinen 8 op alles wat Paulus in Romeinen 5 heeft gezegd. Romeinen 6 en 7 vormen nu een tussengedeelte dat in zekere zin helemaal op zichzelf staat. Als we de hoofdstukken weg zouden halen zou dat geen afbreuk doen aan de lijn van redeneren in Romeinen 5 en 8.

Er wordt echter wel heel waardevol onderwijs gegeven in deze twee hoofdstukken tussen hoofdstuk 5 en 8. Haarfijn doet Paulus uit de doeken wat onze positie ten opzichte van de zonde en de wet is als we ‘in Christus’ zijn. Dan zijn we aan of voor de zonde gestorven en moeten we onszelf ook dienovereenkomstig zien.

Als we onszelf vergelijken met het volk Israël, dan zijn we ‘in Christus’ de Rode Zee doorgetrokken en hebben we onze vijanden achter ons zien verdrinken. We staan op totaal nieuwe bodem.

Dan moeten we niet gaan leven alsof we nog in Egypte zijn. Dan moeten we niet doen alsof de Heere net zo’n slavendrijver is als Farao. Dan moeten we leven in het besef dat we dood zijn voor de zonde. Dat de zonde geen macht meer over ons heeft en dat het nieuwe leven een leven in Christus is, in de kracht van Zijn opstanding. Dat is wandelen ‘naar de Geest’ (Rom. 8:1, 4).

Dat is het doel van Paulus’ aansporing:

‘Zo dient ook u uzelf te rekenen als dood voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus, onze Heere.’ (Rom. 6:11).

Hoofdstuk 2

Een nieuw leven

‘Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen.’
(Rom. 6:4).

‘In Christus’ te zijn betekent dat wij met Hem begraven zijn door de doop in de dood. We zijn aan de zonde gestorven (Rom. 6:2). We zijn in de dood van Christus gedoopt als we in Hem gedoopt² zijn (Rom. 6:3). Een dode moet je begraven, en dat staat er in vers 4.

Maar Christus is niet in het graf gebleven en wij dus ook niet. Anders heeft de uitdrukking ‘in Christus’ geen enkele waarde. Het leven van Christus na Zijn opstanding is fundamenteel anders dan voor Zijn dood. Het onze wordt dus ook fundamenteel anders, als het goed is.

Het leven van Israël na de uittocht uit Egypte was totaal anders dan het leven dat zij leidden in Egypte. Een volledige verandering; en het is heel erg belangrijk om dat te zien. Ik wil daar in dit hoofdstuk uitvoerig op ingaan.

Allereerst iets over de vertaling. Ik geef hier duidelijk de voorkeur aan de Staten Vertaling, die de woorden wat letterlijker overzet waardoor we een verband zien met 7:6, dat we door de vertaling van de HSV missen.

‘Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.’ (Rom. 6:4, SV).

---

² Het gaat hier om een geestelijke doop. Vergelijk bijvoorbeeld Mattheüs 20:22.

Het gaat me nu vooral om de woorden 'nieuwigheid des levens'. Wat betekent dat nu? Die 'nieuwigheid des levens' heeft alles te maken met de 'nieuwigheid des geestes' in Romeinen 7:6.

*'Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen **in nieuwigheid des geestes**, en niet in de oudheid der letter.'* (Rom. 7:6, SV).

We zetten dit even onder elkaar:

wandelen in nieuwigheid des levens
dienen in nieuwigheid des geestes
niet in de oudheid der letter.

Die nieuwigheid des levens en de nieuwigheid des geestes hebben alles met elkaar te maken. Daarvoor moeten we heel nauwkeurig naar de context van beide kijken.

Waarom wandelen we in nieuwigheid des levens?

Omdat we aan de zonde gestorven zijn (Rom. 6:2) en Christus uit de doden is opgewekt (Rom. 6:4).

We kunnen er helemaal niet meer in leven. Iets waarvoor je dood bent, daar kan je toch niet voor leven? Dat is een tegenspraak. Omdat we dood zijn voor de zonde, en omdat Christus is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, daarom en daarom alleen wandelen we 'in nieuwigheid des levens'. In de zonde blijven is voor ons een even grote onmogelijkheid als het voor Israël was om in Egypte onder de macht van Farao te blijven.

Waarom dienen we in nieuwigheid des geestes?

Omdat we aan de wet gestorven zijn (Rom. 7:6) en wij van een Ander geworden zijn Die uit de doden is opgewekt (Rom. 7:4).

De parallel tussen 6:1-4 en 7:4-6 is zo overduidelijk, dat we hier echt dieper op in moeten gaan.

‘Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren’ (Rom. 7:6, SV).

Paulus spreekt hier tegen broeders, mensen die de wet kennen (Rom. 7:1), Joodse gelovigen dus. Hij zegt van de wet dat ze erdoor vastgehouden werden. Maar nu waren zij ervan ontslagen; ze waren aan de wet gestorven door het lichaam van Christus (Rom. 7:4). De constructie is exact hetzelfde als in 6:2 en we doen er goed aan om dit op te merken en tot ons door te laten dringen.

Opnieuw gebruik ik de SV, omdat de HSV weer veel te vrij met de tekst omgaat.

*‘Wij, die **der zonde gestorven** zijn, hoe zullen wij nog in dezelfde leven?’ (Rom. 6:2, SV).*

*‘Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, **opdat**, gelijkewijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, also ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.’ (Rom. 6:4, SV).*

*‘Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook **der wet gedood**³ door het lichaam van Christus, **opdat** gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.’ (Rom. 7:4, SV).*

Beide hebben een ‘opdat’.

De gedeeltes na ‘opdat’ lopen ook weer parallel. ‘In nieuwigheid des levens’ wandelen is parallel met dienen ‘in nieuwigheid des geestes’. Dat wordt in 7:4 uitgelegd als Gode vruchten te dragen en niet de dood (Rom. 7:4, 5).

---

³ Het woord voor ‘gedood’ hier in 7:4 is in het Grieks hetzelfde als ‘gestorven’ in 6:2.

‘Evenals Christus uit de doden is opgewekt [...], zo ook wij [...]’. (Rom. 6:4).

Dit wordt verklaard door de woorden ‘opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is’. (Rom. 7:4).

Paulus hamert hier voortdurend op de eenheid tussen Christus en de Christen. Eén in Zijn dood en één in Zijn leven.

Hoofdstuk 3

Een huwelijk

In Romeinen 7:1-6 gebruikt Paulus een huwelijk om het nieuwe leven uit te leggen. Dienen 'in nieuwigheid des geestes' is iets heel anders dan 'in de oudheid der letter'. Het heeft alles te maken met de opstanding van Christus. Om de redenering van Paulus goed te volgen ga ik dit Schriftgedeelte vers voor vers beschrijven. Als we dit hebben begrepen, dan begrijpen we Romeinen 6:4 ook. Romeinen 6:3-5 is namelijk parallel met Romeinen 7:6. In het ene gedeelte gaat het over 'onder de zonde' en in het andere over 'onder de wet'. Daar zit geen wezenlijk verschil in. De heidenen leefden onder de zonde en moesten daaronder vandaan bevrijd worden. Israël leefde onder de wet en moest daarvan ontslagen worden. Israël werd bevoorrecht met de wet en haar verkiezing uit de volken. Daarmee werd het echter geen 'zondeloos' volk. Israël kwam door de wet onder de rechtstreekse heerschappij van God, maar de wet was krachteloos door het vlees (Rom. 8:3) en dat liet het volk in precies dezelfde staat als de heidenen. Het echt grote verschil was dat zij de verbonden van de belofte hadden. Zij hadden de belofte van de Messias en Gods Woord aangaande Hem. Dat maakte hen bevoorrecht boven de heidenvolken, maar de wet in zichzelf bracht hen geen verlossing.

Romeinen 7:1

'Of, broeders, weet u niet – ik spreek immers tot mensen die de wet kennen – dat de wet over de mens heerst zolang hij leeft?'
(Rom. 7:1).

Het is niet voor niets dat Paulus zegt dat hij zich richt tot hen die de wet kennen. Hij richt zich tot het Joodse deel van de gemeente. Dat betekent niet dat het heidense deel daar geen profijt van kon hebben, maar we moeten wel blijven bedenken dat hij spreekt tot hen die eertijds onder de wet waren. Dat waren de heidenvolken nooit geweest.

Dat de wet heerst over de mens zo lang hij leeft, dat wisten deze lezers wel. Dat hoefde Paulus echt niet uit te leggen. Er was voor hen geen ontkomen aan de wet. De wet beheerste hen van wieg tot graf. Elk detail van het leven was daarin vastgelegd. In het bijzonder gold dat voor het huwelijk.

'U zult niet echtbreken.' (Ex. 20:14).

Dat was een van de tien geboden. Hierop doelt Paulus niet alleen waar het ging om het huwelijk tussen man en vrouw in het algemeen. Een Joodse hoorder zal onmiddellijk de link naar een ander huwelijk hebben gelegd. Daar heeft Paulus het in dit Schriftgedeelte over. Het is het huwelijk tussen God en het volk Israël. Hij heeft het hier over de verbondssluiting aan Horeb. Gods verbond met Israël, het Oude Verbond, wordt in de Schrift met een huwelijk vergeleken.

*'Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, **hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE.**'* (Jer. 31:31, 32).

Hiernaar verwijst Jesaja ook.

*'Want **uw Maker is uw Man**, HEERE van de legermachten is Zijn Naam, en uw Verlosser is de Heilige van Israël, de God van heel de aarde zal Hij genoemd worden.'* (Jes. 54:5).

Israël als getrouwde vrouw met de Heere is het beeld in Romeinen 7:1-6. Dat begrepen degenen 'die de wet kennen' maar al te goed en daarom des te meer ook het vervolg in vers 2 en 3.

In dit vers gebruikt Paulus een woordje dat hij ook in hoofdstuk 6 al tweemaal gebruikt had. Dat is het woordje *kurieuoo*. Het woordje

kurios, ‘heer’, is ervan afgeleid en dat wordt voor een heer in het algemeen gebruikt en voor God en de Heere Jezus in het bijzonder. Als we het werkwoord ‘heersen’ consequent gebruiken voor de vertaling van *kurieuoo* blijven we dus het dichtst bij de grondtekst.

*‘Wij weten toch dat Christus, nu Hij is opgewekt uit de doden, niet meer sterft. **De dood** heerst niet meer over Hem.’* (Rom. 6:9).

*‘Want **de zonde** zal over u niet heersen. U bent namelijk niet onder de wet, maar onder de genade.’* (Rom. 6:14).

*‘Of, broeders, weet u niet – ik spreek immers tot mensen die de wet kennen – dat **de wet** over de mens heerst zolang hij leeft?’* (Rom. 7:1).

In de drie teksten zien we drie machten die ‘heersen’. De dood, de zonde en de wet. Ze hebben alle drie met elkaar te maken. Als de zonde over ons heerst wacht ons de dood. Datzelfde geldt voor de wet. De heerschappij van beide eindigt in de dood. De wet was ook nooit gegeven om leven te brengen. Dat kon ze ook niet. Niet omdat de wet niet goed was, maar vanwege de zonde. Daarom is ‘onder de zonde’ zijn en ‘onder de wet’ zijn zo vergelijkbaar. Beiden, Jood en heiden, waren onder een macht gesteld. De heidenen onder de zonde. Israël onder de wet. Beide eindigden in de dood. Daarom lezen we in Romeinen 5 dat de zonde geregeerd heeft tot de dood (Rom. 5:21).

Maar in de opstanding van Christus is alles anders: ‘de dood heerst niet meer over Hem’. Let op dat ‘niet meer’. Onbegrijpelijk wonder. God stelde Zich vrijwillig onder de wet en onderwierp Zich vrijwillig aan de dood, die in de macht van de duivel is (Heb. 2:14).

Maar nu is Hij opgewekt. De dood heerst **niet meer** over Hem. Niet meer en nooit meer. Dat is het Evangelie en in deze kostbare Waarheid liggen ons geluk en onze zaligheid.

Romeinen 7:2, 3

'Want de gehuwde vrouw is door de wet gebonden aan de man zolang hij leeft. Als de man echter gestorven is, is zij ontslagen van de wet die haar aan de man bond. Daarom dan, als zij de vrouw van een andere man wordt terwijl haar man leeft, zal zij een overspelige genoemd worden. Als haar man echter gestorven is, is zij vrij van de wet, zodat zij geen overspelige is als zij de vrouw van een andere man wordt.' (Rom. 7:2, 3)

Alleen de dood van de man ontsloeg de vrouw van haar verplichtingen jegens haar man en van haar voorrechten van haar huwelijk met haar man. Als zij tijdens zijn leven bij hem wegging en van een ander werd, zou zij een overspelige genoemd worden. In bijna exact dezelfde bewoordingen schrijft Paulus dit aan de Korinthische gelovigen.

'Een vrouw is door de wet gebonden, zolang haar man leeft. Als haar man echter ontslapen is, is zij vrij om te trouwen met wie zij wil, maar alleen in de Heere.' (1 Kor. 7:39).

Paulus heeft in Romeinen 7:1-6 echter niet zomaar een huwelijk op het oog. Het gaat om het huwelijk tussen Hem en Zijn volk. Zoals we zojuist in Jeremia 31:32 al lazen heeft dat volk het verbond verbroken. Israël had haar Man verlaten, terwijl Hij leefde! Wat betekent dat volgens de wet? Wat betekent dat volgens de verzen die ik zojuist heb aangehaald? Israël is een overspelige vrouw. Zo wordt ze ook inderdaad steeds genoemd. Voortdurend wijzen de profeten op haar hoererij met de goden van andere volken. Het is niet moeilijk om daar veel teksten bij aan te halen. Ik noem er hier één.

'Men zegt: Als een man zijn vrouw wegstuurt, zij bij hem weggaat en de vrouw van een andere man wordt, mag hij nog naar haar terugkeren? Zou dat land niet ten zeerste ontheiligd worden? U echter, u hebt hoererij bedreven met veel vrienden, en dan naar Mij terugkeren? – spreekt de HEERE. Sla uw ogen op naar de kale

hoogten, en zie, waar bent u niet beslapen? U bent voor hen langs de wegen gaan zitten, als een Arabier in de woestijn. Zo hebt u het land ontheiligd met uw hoererijen en uw kwaad. (Jer. 3:1, 2).

Wat een beeld! Een vrouw die haar trouwe Man verlaat voor een ander. Nee, niet voor een ander; voor vele anderen. Aan één had ze niet genoeg in al haar wellustigheid.

Dat deed niet alleen Israël, het tienstammenrijk, maar ook Juda, de twee stammen, zelfs nadat Hij haar ernstig gewaarschuwd had.

'Ik zei, nadat zij al deze dingen gedaan had: Keer terug naar Mij, maar zij keerde niet terug. Dat zag haar trouweloze zuster Juda. Maar Ik zag, toen Ik vanwege alles waarin het afvallige Israël overspel had gepleegd, haar weggestuurd had en haar een echtscheidingsbrief gegeven had, dat Juda, haar trouweloze zuster, niet bevreesd werd. Zij ging zelf ook hoererij bedrijven. (Jer. 3:7, 8).

Het hele Bijbelboek Hosea is gebaseerd op dit huwelijk tussen de Heere en Israël.

Romeinen 7:3

'Daarom dan, als zij de vrouw van een andere man wordt terwijl haar man leeft, zal zij een overspelige genoemd worden. Als haar man echter gestorven is, is zij vrij van de wet, zodat zij geen overspelige is als zij de vrouw van een andere man wordt.' (Rom. 7:3).

Alleen de dood kon ervoor zorgen dat de vrouw zich aan een andere man kon geven. Dat gold ook voor Israël! Dat is hetgeen Paulus hier gebruikt in zijn redenering. Daarover straks meer.

Eerst nog iets over een belangrijk woordje in deze eerste drie verzen en dat is het woordje *katargeoo*.⁴ De SV vertaalt dat in vers 2 met 'vrijgemaakt', maar dat drukt niet de juiste betekenis uit. 'Ontslagen' van de HSV is al beter. Het woordje komt in deze twee hoofdstukken driemaal voor en het is leerzaam om het hier te bespreken. Ik zet de drie teksten eerst onder elkaar.

*'Dit weten wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde **tenietgedaan** zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.'* (Rom. 6:6).

*'Want de gehuwde vrouw is door de wet gebonden aan de man zolang hij leeft. Als de man echter gestorven is, is zij **ontslagen** van de wet die haar aan de man bond.'* (Rom. 7:2).

*'Maar nu zijn wij **ontslagen** van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.'* (Rom. 7:6).

De eerste keer dat we het woordje tegenkomen is in Lukas 13:7.

*'Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie, ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en vind die niet. Hak hem om. Waarom **beslaat** hij de aarde **nutteloos**?'* (Luk. 13:7).

Het gaat hier om een wijngaardenier die heel terecht vrucht aan zijn vijgenboom komt zoeken. Of het er nog mee te maken heeft dat een vijgenboom niet in een wijngaard thuishoort, weet ik niet. Daar gaat het me nu ook niet om. Het gaat me om het feit dat de boom nutteloos de aarde besloeg. Dat is *katargeoo*. De wijngaardenier had niets aan die boom. Hij stond daar nutteloos te zijn. In die zin deed hij de aarde teniet. Er had ook een andere boom kunnen staan die wel zijn vruchten voort zou brengen.

---

⁴ In het volgende hoofdstuk bespreek ik dit belangrijke woord wat uitgebreider.

Zo kunnen we zeggen dat zij die met Christus zijn opgewekt mogen weten dat het lichaam van de zonde 'nuttelos' is geworden. Nutteloos waarvoor? Voor de zonde. Opdat wij 'niet meer als slaaf de zonde zouden dienen'. Onze oude tiran, Farao, heeft niets meer aan ons. We brengen hem geen vruchten meer voort.

Zo is het ook met de wet. De vrouw is nutteloos geworden voor de wet van de man. Waarom? Haar man is dood. Die wet heeft niets meer aan haar. En dat is de toepassing die we in 7:6 gaan maken.

'Nu zijn wij ontslagen van de wet'.

We waren daaraan gebonden, aldus Paulus, maar nu zijn we ervoor gestorven en die wet heeft niets aan een dode. Helemaal niets.

Dit is iets wat we moeten weten! Kijk eens wat een beroep er op ons 'weten' gedaan wordt in Romeinen 6 alleen al. Als we dit allemaal niet 'weten' dan snappen we helemaal niets van wat Paulus hier allemaal zegt.

*'Of **wet** u niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?' (Rom. 6:3).*

*'Dit **weten** wij toch, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde tenietgedaan zou worden en wij niet meer als slaaf de zonde zouden dienen.'* (Rom. 6:6).

*'Als wij nu met Christus gestorven zijn, geloven wij dat wij ook met Hem zullen leven. Wij **weten** toch dat Christus, nu Hij is opgewekt uit de doden, niet meer sterft. De dood heerst niet meer over Hem.'* (Rom. 6:8, 9).

*'**Weet** u niet dat aan wie u uzelf als slaaf ter beschikking stelt tot gehoorzaamheid, u slaaf bent van wie u gehoorzaamt: óf van de*

zonde, tot de dood, óf van de gehoorzaamheid, tot gerechtigheid?’ (Rom. 6:16).

Als we dit nu allemaal ‘weten’; als we het beeld dat Paulus beschrijft van het huwelijk van een man en een vrouw goed begrijpen; als we ‘weten’, als die de wet kennen, dat Paulus hier het Oude Verbond op het oog heeft als een huwelijk tussen de Heere en Zijn vrouw (Israël); als dit allemaal duidelijk is, is de toepassing in de verzen 4 tot en met 6 ook niet meer zo moeilijk te begrijpen.

Romeinen 7:4

‘Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God.’ (Rom. 7:4).

Zo bent u ook gedood. Het lijkt erop dat Paulus het beeld met deze woorden omdraait. Alsof de vrouw gedood is en niet de man. In zekere zin is dat wel zo, maar als we al het voorgaande onderwijs in gedachten hebben en begrijpen wat ‘in Christus’ betekent dan is dit niet zo moeilijk. Christus is gestorven en wij in Hem en met Hem. Dat is één van de dingen die we moeten ‘weten’ (Rom. 6:3).

Het gaat vooral ook om de relatie tot de wet; dus Paulus kan het beeld hier ook enigszins aanpassen. De Man is gestorven en de vrouw met Hem. Daarom is de vrouw nutteloos geworden voor de wet (Rom. 7:2, 6), omdat zowel de Man als zichzelf gestorven is. De wet heeft niets meer aan haar en dus ook niets meer aan ‘ons’.

De Man is gestorven en dat betekent dat zij van een ander mag worden zonder daarbij overspel te plegen. En dat is precies wat Paulus bedoelt in de rest van het vers. Hij gebruikt twee keer ‘opdat’.

'Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet,

***opdat** u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is,*

***opdat** wij vrucht zouden dragen voor God. (Rom. 7:4).*

We zijn niet meer gebonden aan de eerste Man, zegt Paulus. Voor die eerste Man konden we voor God geen vruchten voortbrengen. Het waren voor die tijd alleen maar stinkende vruchten van overspel voor de dood. Dat is de staat van de mens 'in het vlees' (Rom. 7:5).

Nu behoren we een Ander toe. We zijn niet meer gebonden door de wet van de eerste Man. We behoren nu toe aan Hem Die uit de doden is opgewekt. Die Ander is een Ander, maar toch Dezelfde. Hoe kan ik dat uitleggen? Hoe valt dat te verklaren?

Het valt alleen te verklaren in Christus, de Zoon van God. Kort zal ik de stappen die dit uitleggen noemen en verklaren aan de hand van Filippenzen 2:4-11.

1. Christus was God. Dat is het eerste wat je jezelf goed moet realiseren. Christus Jezus is de God van Israël.

'Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, Die, hoewel Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn' (Fil. 2:5, 6).

Het staat er wat verborgen misschien. Christus heeft het geen roof geacht om aan God gelijk te zijn. Dat schrijft Paulus niet voor niets zo. Voor de satan was het roof om zich de titel van God aan te meten. Voor hem was het roof om aan God gelijk te willen zijn. Die roof is hem duur komen te staan.

Ook Adam en Eva, verleid door de slang, wilden aan God gelijk zijn. Ook voor hen was het roof; pure diefstal.

Voor Christus was het geen roof. Hij was in de gestalte van God. Hij was God. Zo begint het Evangelie naar Johannes ook.

'In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God.' (Joh. 1:1).

2. Christus, als God, is Mens geworden.

'Die, hoewel Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn, maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. (Fil. 2:6, 7).

Christus heeft Zich ontledigd van al Zijn Goddelijke heerlijkheid en Hij heeft de gestalte van een slaaf aangenomen en is aan de mensen gelijk geworden. Dat is Zijn geboorte uit de maagd Maria. Hij werd niet zomaar Mens. Hij werd Slaaf.

Dat Christus Mens werd zien we ook in het eerste hoofdstuk van het Evangelie naar Johannes.

'En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.' (Joh. 1:14).

In dat gedeelte staat nog iets belangrijks in dit verband. De Heere werd niet alleen vlees; Hij kwam ook onder de wet en Hij is een Slaaf geworden. Hij is gekomen tot het Zijne (Joh. 1:11). Het Zijne is het volk Israël. Dat volk was aan Hem verbonden door de wet. Hij kwam tot hen in het vlees. Hij werd Jood. Hij werd een nakomeling van Abraham, Izak en Jakob. Hij kwam onder de wet.

Juist in dit opzicht is Hij een Slaaf geworden. Zij die onder de wet zijn worden slaven genoemd. Galaten 4:1-5 is in dit verband een heel belangrijk Schriftgedeelte.

'Ik zeg echter: Zolang de erfgenaam een onmondig kind is, verschilt hij in niets van een slaaf, hoewel hij heer is van alles; maar hij staat onder voogden en beheerders, tot het tijdstip dat de vader van tevoren heeft bepaald. Zo waren ook wij, toen wij nog onmondige kinderen waren, als slaven onderworpen aan de grondbeginselen van de wereld. Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij de aanneming tot kinderen zouden ontvangen.' (Gal. 4:1-5).

3. Christus, als God, is Mens en Slaaf geworden. Als Mens en Slaaf is Hij gehoorzaam geworden.

'En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden' (Fil. 2:8).

Hij heeft Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden. Waaraan? Waar is Hij gehoorzaam aan geworden? Hij is gehoorzaam geworden aan de wet. Hij kwam onder de wet (Gal. 4:4) en Hij gehoorzaamde de wet. Hij is de enige Israëliet en de enige Mens van Wie dat gezegd kan worden. Hij voldeed aan al de wetten en bepalingen van het Oude Verbond. Hij vervulde de wet tot op de letter. Hij was trouw aan de huwelijksakte tussen God en Israël.

4. Hij is als Mens en Slaaf niet alleen gehoorzaam geworden, Hij is zelfs gehoorzaam geworden tot de dood en wel de meest smadelijk dood die we ons kunnen denken, de dood aan het kruis.

'En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood.' (Fil. 2:8).

Die smadelijk dood aan het kruis is het geheim achter de verlossing:

'om hen die onder de wet waren, vrij te kopen' (Gal. 4:5).

Hij vervulde de wet tot het uiterste. Het kruis was ook de wet... Dat lezen we in Galaten 3:10 en 13. Paulus noemt hier tegelijk Zijn werk aan het kruis als de prijs die betaald werd om degenen die onder de wet waren vrij te kopen.

'Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen.' (Gal. 3:10).

De Heere bleef wel bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen. Hij was volkomen rechtvaardig; nochtans eindigde Hij door de handen van de onrechtvaardigen aan het vloekhout, waarvan we in vers 13 lezen.

'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt' (Gal. 3:13).

Dit is een onpeilbaar diep mysterie. Christus, Die God was en Mens is geworden, Die Gods heilige wet volkomen houdt en toch aan het kruis eindigt en een vloek is geworden. Zo diep ging Zijn lijden. Dat is de prijs die God wilde betalen voor onze verlossing.

Een tekst die hier ook direct verband mee houdt is 2 Korinthe 5:21.

'Want Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem.' (2 Kor. 5:21).

Een vloek geworden. Tot zonde gemaakt. Dat is onze God in de Mens Christus Jezus aan het kruis.

5. Zijn volkomen gehoorzaamheid bracht Hem aan het kruis en aan het kruis is Hij gestorven. Hij is niet aan het kruis gebleven. De dood heeft Hem niet gehouden. Het graf werd geopend.

*'Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, **tot heerlijkheid van God de Vader.**'* (Fil. 2:9-11).

Hij is verhoogd. Het begin van Zijn verhoging is Zijn opwekking uit de doden. Het doel is de heerlijkheid van God de Vader. Dat is in de woorden van Romeinen 6:4,

'evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader' (Rom. 6:4).

God heeft Hem een andere Naam geschonken. Hij is niet meer Jezus Christus, de Gekruisigde. Hij is Jezus Christus Die is opgestaan en leeft tot in alle eeuwigheid, tot de heerlijkheid van de Vader. Niet meer 'naar het vlees' (2 Kor. 5:16), maar 'naar de Geest'.

Onze eenheid met Hem in dit leven wordt nu uitgedrukt in de woorden van Romeinen 7:4.

'Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God.' (Rom. 7:4).

Dat is de manier, en alleen zo, waarop wij vrucht dragen voor God, tot heerlijkheid van God de Vader. Daarom vergelijkt Paulus deze eenheid in Romeinen 6 met een plant.

'Want als wij met Hem één plant zijn geworden, gelijkgemaakt aan Hem in Zijn dood, dan zullen wij ook aan Hem gelijk zijn in Zijn opstanding.' (Rom. 6:5).

Romeinen 7:5

'Want toen wij in het vlees waren, waren de hartstochten van de zonden, die geprikkeld worden door de wet, in onze leden werkzaam om vrucht te dragen voor de dood.' (Rom. 7:5).

Alles is helemaal anders geworden. Dat blijkt ook wel uit dit vers.

'Toen wij in het vlees waren'.

Wat betekent dat?

'Waren'? Verleden tijd? Nu niet meer dan?

Nee, inderdaad, nu niet meer. Dat is de boodschap die Paulus mee wil geven. Dat is de kracht van de opstanding van Christus. Toen wij nog niet gedood waren met betrekking tot de wet waren wij onder de wet en in het vlees. De wet prikkelt de zonde. Dat maakt de wet niet slecht. Het is het zondige vlees dat niet deugt. Zo werkte het ook bij Paulus.

'Maar de zonde heeft door het gebod een aanleiding gevonden en in mij allerlei begeerte teweeggebracht, want zonder de wet is de zonde dood.' (Rom. 7:8).

‘In het vlees’ zijn brengt geen vruchten voort. Jawel, stinkende vruchten voor de dood, maar geen vruchten voor God; geen vruchten tot de heerlijkheid van God de Vader door het leven van Christus Jezus.

Vruchten voor God en vruchten voor de dood. Dat is het hele verschil tussen Romeinen 7:4 en 7:5. Dat is het verschil tussen ‘onder de zonde’ en ‘onder de genade’. Dat is het verschil tussen ‘onder de wet’ en ‘in nieuwigheid des levens’ en in ‘nieuwigheid des geestes’. De grote scheiding is het kruis van Golgotha en de Persoon Die daaraan hing.

Romeinen 7:6

‘Maar nu zijn wij ontslagen van de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.’ (Rom. 7:6).

Paulus maakt hier duidelijk de toepassing van vers 2 en 3. Eerst gebonden aan de wet, maar de dood is ertussen gekomen. We zijn geworden van een Ander, namelijk van Hem Die uit de doden is opgewekt. We wandelen niet meer ‘naar het vlees’, maar ‘naar de Geest’ (Rom. 8:1, 4). We dienen in nieuwheid van Geest en dat is ‘de nieuwigheid des levens’ van Romeinen 6:4, waarin wij nu wandelen. We gaan niet meer terug naar ‘de oudheid van letter’. Die kan alleen voor de dood vruchten dragen. We ‘weten’ onszelf met betrekking tot de zonde en de wet gedood in Christus Jezus en we behoren nu een Ander toe, namelijk Degene Die uit de doden is opgewekt, tot de heerlijkheid van de Vader.

In Zijn leven is ons leven. Zijn vruchten worden in ons ingewerkt, opdat wij ze uitwerken. Niet meer vruchten voor de dood, maar vruchten voor God.

Hoofdstuk 4

Katargeoo

In Romeinen 6 en 7 komt drie keer een belangrijk woordje voor. Dat is het woordje *katargeoo*. Het wordt in de HSV vertaald met 'tenietgedaan' (Rom. 6:6) en 'ontslagen' (Rom. 7:2 en 6). De SV vertaalt in deze gedeelten 'tenietgedaan' respectievelijk 'vrijgemaakt'.

Dit woordje onderzoek ik in dit hoofdstuk wat dieper.

De Galaten

De Galaten in de dagen van Paulus wilden besneden worden. Er waren valse broeders de gemeenten binnengedrongen en die wilden de gelovigen daar onder de wet brengen. Deze valse broeders waren Joden die zich Christen noemden, maar voor wie het geloof in Hem en Zijn opstanding niet voldoende was tot behoud. Het waren Joden die beweerden dat deze Galaten naar Joodse wijze moesten leven.

Dat een Jood, nadat hij tot geloof was gekomen naar Joodse wijze bleef leven was niet bijzonder. Dat was normale praktijk, zo lezen we in het boek Handelingen. Maar dat zij de gelovige heidenen hun leefwijze op gingen leggen was een grote tegenstrijdigheid.

De Galaten waren Paulus' geestelijke kinderen. En het is dan ook niet verwonderlijk dat hij over hen waakt; maar merk op hoe ongemeen heftig Paulus' brief is aan deze Galaten! In de felste bewoordingen probeert hij hen ervan te overtuigen dat zij op een verkeerde weg zijn. Het laat hem niet koud. Het is hem niet om het even hoe deze Galaten 'hun godsdienst beleven'. Nee, er is hier iets fundamenteel helemaal mis. En daar ageert Paulus tegen.

Laten we eerst eens een aantal van zijn uitspraken op een rijtje zetten om te zien hoe menens het bij hem was.

'Ik verwonder mij erover dat u zich zo snel afwendt van Hem Die u in de genade van Christus geroepen heeft, naar een ander

evangelie, terwijl er geen ander is; al zijn er ook sommigen die u in verwarring brengen en het Evangelie van Christus willen verdraaien.’ (Gal. 1:6, 7).

‘Zoals wij al eerder gezegd hebben, zo zeg ik ook nu weer: Als iemand u een evangelie verkondigt anders dan wat u ontvangen hebt, die zij vervloekt.’ (Gal. 1:9).

‘O dwaze Galaten, wie heeft u betoverd om de waarheid niet te gehoorzamen; u voor wie Jezus Christus eerder voor ogen is geschilderd alsof Hij onder u gekruisigd was?’ (Gal. 3:1).

‘En nu u God kent, ja wat meer is, door God gekend bent, hoe kunt u weer terugkeren naar de zwakke en arme grondbeginselen, die u weer van voren af aan wilt dienen?’ (Gal. 4:9).

In deze tekst stelt Paulus de werken der wet voor deze heidenen dus gelijk aan hun afgodendienst waaruit zij verlost waren!

‘U bent van Christus losgeraakt, u die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; en daarmee bent u uit de genade gevallen.’ (Gal. 5:4).

Deze laatste tekst zal ik als uitgangspunt nemen om het probleem wat nader te onderzoeken.

De rechtvaardigheid uit de wet en de rechtvaardigheid uit het geloof
Gerechtvaardigd door de wet, of gerechtvaardigd door het geloof. Dat zijn twee dingen die lijnrecht tegenover elkaar staan. Paulus is daar in Romeinen 10 klip en klaar over.

*‘Want Mozes schrijft over de **gerechtigheid die uit de wet is**: De mens die deze dingen gedaan heeft, zal daardoor leven.’ (Rom. 10:5).*

*'De **gerechtigheid echter die uit het geloof**⁵ is, spreekt aldus: [...] Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden.'* (Rom. 10:6-9).

Het een sluit het ander uit. De twee zijn compleet verschillend. In de een gaat het om vertrouwen in eigen werk. In de ander gaat het om vertrouwen in een andere Persoon.

Gerechvaardigd te willen worden uit de werken der wet sluit het vertrouwen van en vertrouwen in Christus uit. Een hartelijk geloof in de opgestane Heere geeft de vaste zekerheid dat alles, ja, alles is volbracht en sluit elke verdienste van de werken der wet uit.

Katargeoo

Hoe zeer de rechtvaardiging door de wet en de rechtvaardiging door het geloof in Christus elkaar uitsluiten blijkt wel uit het woord dat Paulus in Galaten 5:4 gebruikt.

*'U bent van Christus **losgeraakt**, u die door de wet gerechvaardigd wilt worden'* (Gal. 5:4).

Het Griekse werkwoord dat Paulus hier gebruikt is *katargeoo*. De enige keer dat we dit buiten de brieven van Paulus tegenkomen is in Lukas 13:7. Die tekst is meteen ook leerzaam om de grondbetekenis van het woordje in te zien.

Lukas 13:7

'En Hij sprak deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom, die in zijn wijngaard geplant was. En hij kwam om daaraan vrucht te zoeken, maar vond die niet. Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie, ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en

---

⁵ Het gaat hier om het geloof **van** Christus.

vind die niet. Hak hem om. Waarom beslaat hij de aarde nutteloos? (Lk. 13:6, 7).

De vijgenboom is in de Bijbel onmiskenbaar een beeld van Israël.⁶ Deze boom die in een wijngaard geplant werd bracht geen vruchten voort. Drie jaar lang had hij daar gestaan. Drie jaar lang zocht de heer van de wijngaard tevergeefs naar vruchten. De drie jaren kunnen bijna niets anders betekenen dan dat Israël drie jaar lang de prediking van haar Koning had gehad, maar er geen vruchten van bekering waren.

'Ik ga hen volkomen wegvagen, spreekt de HEERE. Er zijn geen druiven aan de wijnstok, geen vijgen aan de vijgenboom, en de bladeren zijn verwelkt. Wat Ik hun gaf, daaraan gaan zij voorbij.' (Jer. 8:13).

In de Bijbel zien we de vijgenboom voor het eerst in de geschiedenis van Adam en Eva. Nadat zij de verboden vrucht hadden gegeten en gewaar werden dat zij naakt waren maakten zij zich schorten van vijgenboombladeren (Gen. 3:7). Ze probeerden hun zonde te bedekken. De vijgenboom staat daarom ook symbool voor eigengerechtigheid.

Zo levert Lukas 13:7 ons het beeld van Israël dat een eigengerechtigheid voor God wil maken. Een gerechtigheid zonder de gewenste vruchten. Daarom zegt de heer van de wijngaard tegen de wijngaardenier:

*'Hak hem om. Waarom **beslaat** hij de aarde **nutteloos**?' (Luk. 13:7).*

Israël zou spoedig daarna ook worden uitgehouwen uit het land. Het bewoonde 'nutteloos' het beloofde land. Het volk verwierp zijn eigen Koning en zocht naar een gerechtigheid uit de werken der wet. Maar dat leverde geen vruchten op.

---

⁶ Zie bijvoorbeeld Jeremia 8:13; Hosea 9:10; Joël 1:7; Mattheüs 24:32.

Romeinen 4:14

In deze tekst van Lukas 13:7 heeft het woord *katargeoo* dus duidelijk iets van nutteloosheid in zich. De boom staat er wel, maar hij had er net zo goed niet kunnen staan. Hij voldoet niet aan zijn doel. En die onderliggende betekenis moeten we vasthouden.

In Romeinen 4 wil Paulus de rechtvaardiging door het geloof duidelijk maken. Dat blijkt wel uit de laatste verzen van dat hoofdstuk.

'Hij was er ten volle van overtuigd dat God ook machtig was te doen wat beloofd was. Daarom ook is het hem tot gerechtigheid gerekend. Nu is het niet alleen ter wille van hem geschreven dat het hem toegerekend is, maar ook ter wille van ons, aan wie het zal worden toegerekend, aan ons namelijk die geloven in Hem Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft, Die om onze overtredingen is overgeleverd, en opgewekt om onze rechtvaardiging.' (Rom. 4:21-25).

Abraham werd dus gerechtvaardigd door het geloof. De belofte die Abraham kreeg was aangaande zijn zaad. Tegen alle hoop en verwachting in beloofde God hem nageslacht. Dat was de belofte. En Abraham geloofde die. Hij geloofde in een God, Die de doden levend maakt.

Aan datzelfde nageslacht werd ruim vierhonderd jaren later de wet gegeven. Onder aan de berg Horeb werd het volk onder de wet gebracht. De wet die spreekt: doe dit, en gij zult leven. Betekent dit nu dat de rechtvaardiging voortaan uit de wet is? Het is een hoogst belangrijke vraag en nog altijd actueel.

De redenering van Paulus was als volgt. Abraham kreeg de belofte toen hij nog een heiden was. Hij was nog in de voorhuid. (Rom. 4:10-12). De rechtvaardiging door het geloof heeft derhalve daarom helemaal niets met de wet van doen. Meer dan vierhonderd jaar voor de wet kwam was Abraham al door het geloof gerechtvaardigd.

'Want niet door de wet is de belofte aan Abraham of zijn nageslacht gedaan dat hij een erfgenaam van de wereld zou zijn, maar door de gerechtigheid van het geloof.' (Rom. 4:13).

Als dus de erfgenamen uit de wet zijn, dan is de belofte helemaal voor niets aan Abraham gedaan.

'Immers, als zij die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, is het geloof zonder inhoud geworden en is de belofte tenietgedaan.' (Rom. 4:14)

Hoewel in deze vertaling het begrip nutteloosheid niet is verwerkt, is het wel impliciet aanwezig. De belofte was er nog wel degelijk. Alleen zou ze geen kracht meer hebben als de erfgenamen uit de wet zijn. Ze zou dan geen waarde meer hebben. De belofte zou nutteloos geworden zijn en Paulus zou zeker de les van de rechtvaardiging door het geloof er niet uit hebben kunnen trekken.

2 Timotheüs 1:10 en Hebreëën 2:14

Zo zijn er nog twee voorbeelden aan te halen van *katargeoo*. Die zal ik wat minder uitgebreid bespreken.

'[...] maar nu is geopenbaard door de verschijning van onze Zaligmaker, Jezus Christus, Die de dood tenietgedaan heeft, en het leven en de onvergankelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie' (2 Tim. 1:10).

De dood is niet vernietigd. We kunnen de realiteit van de dood dagelijks om ons heen zien. Hoe kan Paulus dan schrijven dat Christus de dood heeft tenietgedaan? Wel, op dezelfde manier als in het vorige voorbeeld. De dood is er nog wel. Maar door Zijn eigen dood en opstanding heeft Christus de macht van de dood overwonnen. Voor hen die geloven is de prikkel van de dood weg.

'De prikkel nu van de dood is de zonde, en de kracht van de zonde is de wet. Maar God zij dank, Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus.' (1 Kor. 15:56, 57).

Op dezelfde manier moeten we Hebreëën 2:14 begrijpen.

'Omdat nu die kinderen van vlees en bloed zijn, heeft Hij eveneens daaraan deel gehad om door de dood hem die de macht over de dood had – dat is de duivel – teniet te doen' (Heb. 2:14).

De duivel is nog niet vernietigd. Hij heeft nog macht, maar zijn doodsvonnissen is getekend. Daarom kunnen we zeggen dat Hij de duivel heeft tenietgedaan.

Galaten 5:4

Nu gaan we terug naar ons uitgangspunt.

'U bent van Christus losgeraakt' (Gal. 5:4).

Christus deed de Galaten door hun nieuw verworven inzichten geen nut meer. Hij was hun ijdel geworden. Heel opmerkelijk is dat we exact dezelfde zinsconstructie terugvinden in Romeinen 7, en alleen daar. De vertaling verduistert dit een beetje, maar in het Grieks kan het ons niet ontgaan.

*'Maar nu zijn wij **ontslagen van** de wet, gestorven aan dat waaraan wij vastgebonden zaten, zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.'* (Rom. 7:6).

Het Grieks is hier exact hetzelfde als in Galaten 5:4 (*katargeoo apo*). We zouden Romeinen 7:6 dus in de geest van Galaten 5 kunnen lezen als:

'Maar nu zijn wij losgeraakt van de wet.'

De wet doet ons geen nut meer. Natuurlijk niet, want wij zijn aan de wet gestorven. Hoe dan? In Christus. Dat bedoelt Paulus in zijn lange betoog van het vorige hoofdstuk duidelijk te maken. De wet heeft ons gedood. Zij heeft haar werk gedaan. Als de wet ons gedood heeft, dan is diezelfde wet ons ijdel geworden. Maar behalve dat we met Christus zijn gestorven, zijn we ook met Hem opgewekt. We behoren nu aan een Ander toe,

‘namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God [...], zodat wij in nieuwheid van Geest dienen, en niet in oudheid van letter.’ (Rom. 7:4-6).

Andersom kunnen we Galaten 5:4 ook vertalen in de geest van Romeinen 7:4:

*‘U bent **ontslagen van Christus.**’*

Dat zou wel een hele bizarre vertaling zijn, maar laten we eerlijk wezen: zo bizar was de situatie bij de Galaten.

We zouden het in een metafoor kunnen zeggen. Ze waren met al hun hebben en houden door de Schelfzee getrokken. Ze hadden Egypte achter zich gelaten. Ze stonden aan de overzijde. Bevrijd van de slavernij. Bevrijd van de zonde en de dood. Totdat er leiders onder hen opstonden die zeiden dat ze nog niet volkomen waren gered. Ze zouden pas werkelijk behouden zijn als ze weer zouden terugkeren naar Egypte. Weer terug door de Schelfzee en zich weer dienstbaar zouden maken aan de Farao en zijn trawanten.

Ten diepste is dat het wat de valse leraars wilden, waarschijnlijk omdat ze zelf het Evangelie en de kracht van Christus’ opstanding niet kenden. En het is dat waartoe de Galaten zich lieten verleiden, zwak als zij nog in het geloof waren.

Hiertegen verzet Paulus zich met zo veel verbaal geweld. Jezus Christus was hen te voren voor de ogen geschilderd, onder hen gekruist zijnde. (Gal. 3:1).

Galaten 3:17

In Galaten 3:17 komt Paulus terug op zijn redenering uit Romeinen 4, die we boven min of meer uitvoerig hebben bekeken.

‘Dit nu zeg ik: Het verbond, dat eertijds door God rechtsgeldig was gemaakt met het oog op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderddertig jaar gekomen is, niet krachteloos gemaakt om de belofte teniet te doen. Want als de erfenis uit de wet is, is zij niet meer uit de belofte; maar aan Abraham heeft God die door de belofte genadig geschonken.’ (Gal. 3:17, 18).

De wet maakt het verbond met Abraham niet krachteloos. Ze doet de belofte niet teniet.

De wet

Dan rest ons ook nog om wat woorden te wijden aan de wet. Want heel logisch komt nu de vraag op ons af:

‘Waartoe dient dan de wet?’ (Gal. 3:19).

Dat is een vraag waar Paulus zich nooit lichtvaardig van afdoet. Hij laat zich bovendien ook nooit negatief uit over Gods heilige wet.

‘Niet onder de wet’ betekent bij Paulus geenszins een los bestaan in de zonde. ‘Volstrekt niet’ is zijn antwoord daarop.

‘Hoe zullen wij, die aan de zonde gestorven zijn, nog daarin leven?’ (Rom. 6:2).

Vergeet ook niet de woorden van Paulus als hij zijn geestelijke strijd in het vlees beschrijft.

'Want naar de innerlijke mens verheug ik mij in de wet van God.'
(Rom. 7:22).

En hoe kan het ook anders voor de geestelijke mens! Psalm 119 heeft nog niets aan waarde ingeboet.

'Uw getuigenissen zijn wonderen, daarom zal mijn ziel die in acht nemen.' (Ps. 119:129).

Dat geldt ook voor de wet. Maar die wet is voor diezelfde geestelijke mens zijn veroordelende kracht kwijt. Hij is ook niet meer gehouden de richtlijnen stipt na te volgen. Ook in de wet zien we Christus. 'Uw getuigenissen' getuigen van Hem en daarom zijn ze ons zo dierbaar. We zien ook hoe Hij volmaakt die wet heeft gehoorzaamd, maar wel de vloek ervan heeft gedragen. Hij is gehoorzaam geweest tot aan de kruisdood. Dat alles en nog veel meer leert ons de wet. De wet sommeert ons niet tot een 'wettisch' bestaan. Maar 'ontslagen van de wet' werkt geen minachting voor de wet.

'Zo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.' (Rom. 7:12).

'Maar wij weten dat de wet goed is, als men die wettig gebruikt'
(1 Tim. 1:8).

'Waartoe dient dan de wet? Zij is eraan toegevoegd omwille van de overtredingen, totdat het Nageslacht zou gekomen zijn aan Wie het beloofd was; en zij is door engelen in de hand van de middelaar beschikt.' (Gal. 3:19).

'Zo is dan de wet onze leermeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof⁷ gerechtvaardigd zouden worden.' (Gal. 3:24).

---

⁷ Het gaat hier weer om het geloof **van** Christus.

De wet was en is niet slecht. Maar ze is wel krachteloos door het zondige vlees. In plaats van dat ze macht heeft om de zondaar levend te maken, maakt ze de zonde in hem levend.

'Ik nu leefde voorheen zonder wet, maar toen het gebod kwam, is de zonde weer levend geworden.' (Rom. 7:9).

Maar Gode zij dank:

'Want wat voor de wet onmogelijk was, krachteloos als zij was door het vlees, dat heeft God gedaan: Hij heeft Zijn eigen Zoon gezonden in een gedaante gelijk aan het zondige vlees en dat omwille van de zonde, en de zonde veroordeeld in het vlees, opdat de rechtvaardige eis van de wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.' (Rom. 8:3, 4).

Dat is de tegenstelling die Paulus de Galaten wil duidelijk maken.

Die naar het vlees wandelen, die willen de wet vervullen.

Maar het recht der wet, de rechtvaardigheid van de wet, **wordt vervuld** in hen die naar de Geest wandelen. Dat zijn degenen van wie 'de oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde **tenietgedaan worde'** (*katargeoo*).

Slot

Bij de Galaten was het de verleiding van de besnijdenis die hun het werk van Christus ijdel dreigde te maken. Paulus waarschuwt met niet mis te verstane woorden in zijn brief aan zijn geestelijke kinderen. Die brief is ook nu nog zeer actueel. We doen er allen goed aan het onderwijs ter harte te nemen en regelmatig te onderzoeken of onze levenswandel er een is 'naar het vlees' of 'naar de Geest.'

'De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Daartegen richt de wet zich niet. Maar wie van

Christus zijn, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd. Als wij door de Geest leven, laten wij dan ook door de Geest wandelen.' (Gal. 5:22-25).

Concordantie van *katargeoo*

Hier volgt een lijst met alle Schriftplaatsen waar u het woord *katargeoo*, het uitgangspunt van deze studie, terugvindt in de Griekse tekst.

Lukas 13:7

Romeinen 3:3

Romeinen 3:31

Romeinen 4:14

Romeinen 6:6

Romeinen 7:2

Romeinen 7:6

1 Korinthe 1:28

1 Korinthe 2:6

1 Korinthe 6:13

1 Korinthe 13:8

1 Korinthe 13:10

1 Korinthe 13:11

1 Korinthe 15:24

1 Korinthe 15:26

2 Korinthe 3:7

2 Korinthe 3:11

2 Korinthe 3:13

Galaten 3:17

Galaten 5:4

Galaten 5:11

Efeze 2:15

2 Thessalonicenzen 2:8

2 Timotheüs 1:10

Hebreeën 2:14

